

December 2018

Beste Deelnemer aan de Klimaattafel,

Met belangstelling volgen we jullie activiteiten in het kader van het Klimaatoverleg, zowel landelijk, als internationaal. Wij steunen jullie inzet ten aanzien van het terugdringen van de CO2 emissie en het bevorderen van duurzaamheid en leefbaarheid in onze samenleving.

Als Stichting Laagfrequent geluid maken we ons echter ook grote zorgen vanwege het ontbreken van het milieu aspect '(laagfrequent) geluid' op de Klimaatagenda. Daardoor komen schadelijke gevolgen van voorgestelde maatregelen aan de Klimaattafels niet in beeld, met grote gevolgen voor het milieu, de gezondheid en leefbaarheid van een sterk groeiend deel van de bevolking.

In het onlangs verschenen RIVM rapport "Inventarisatie Verstoringen" (IV-7)* wordt gesteld dat ruim 8% van de bevolking (ruim 1,3 miljoen mensen in Nederland) enige hinder, en 2% van de bevolking (ruim 340.000 mensen) ernstige hinder van laagfrequent geluid (LFG) ervaart. Hinder die zich vertaalt in lichamelijke en psychische gezondheidsschade en sociaal-maatschappelijke uitval.

Naast het rapport "Inventarisatie Verstoringen" (IV-7), heeft het RIVM onlangs ook een specifiek LFG-rapport gepubliceerd**. Ook hierin wordt een toename van het aantal klachten gemeld en aangegeven dat door toekomstige ontwikkelingen laag frequent geluid mogelijk toeneemt. Te denken valt, volgens het RIVM, aan een toenemend gebruik van mechanische ventilatie, warmtepompen en koeling systemen vanwege klimaatverandering en de energie transitie. Het RIVM raadt daarom aan deze ontwikkelingen nauwlettend in de gaten te houden en roept de overheid op de problematiek serieus te nemen en beleid te ontwikkelen.

In de praktijk zien we deze hinder en gezondheidsschade al op grote schaal plaatsvinden. Groene stroom toepassingen zoals windturbines, warmtepompen, elektrische auto's, alle goed bedoelde ontwikkelingen voor het klimaat, hebben een funeste uitwerking op de gezondheid van de mens vanwege het laagfrequente geluid en / of elektro-magnetische velden. Hinder die bewust wordt waargenomen door een deel van de bevolking, maar uiteindelijk ons allemaal raakt.

De plaatsing van grote aantallen windturbines / windparken zorgt nu al voor ernstige slaapverstoring van omwonenden met alle gevolgen voor de gezondheid en het sociaal-maatschappelijk functioneren van dien. Experts geven tevens aan dat door de blootstelling aan (laagfrequent) geluid van windturbines, omwonenden tot 6 keer toe meer kans hebben op hartfalen (cardioloog Marc Goethals, Dr. Mariana Alves Pereira, huisarts Sylvia van Manen, hartchirurg Prof. Dr.med. Christian-Friedrich Vahl).

Ook op zee zorgen windturbineparken voor een acuut herrie probleem met grote gevolgen voor natuur en milieu. Volgens de NPO-documentaire "Herrie onder water, een stille ramp in zee" verstoort het de communicatie en echolocatie van zeedieren. Daarnaast kunnen vissen en zeezoogdieren doof worden en zelfs overlijden aan de gevolgen van lawaai (<https://npofocus.nl/artikel/7789/herrie-onder-water-een-stille-ramp-in-zee>).

Een andere zorgelijke ontwikkeling die gaande is het aansluiten van woningen op warmtenetten. Nu al regent het aan geluidsklachten over collectieve en individuele warmtepompen en daaraan gekoppelde ventilatoren. De massale aanleg van hybride warmtepompen leidt tot een 'kakofonie van geluid' en 'grootschalige geluidsoverlast in Nederlandse straten en een permanent gebrom in woonwijken', vreest Eigen Huis. Met slaapverstoring, stress en schadelijke gezondheidseffecten van laagfrequent geluid als gevolg.

De elektrificatie van onze maatschappij is een derde zorgenpost, net als het uitbouwen van draadloze technologieën. Steeds meer mensen ondervinden hinder en gezondheidsschade als gevolg van elektriciteit en elektro-magnetische velden. Het gaat hierbij niet zozeer om geluid, als wel om trillingen in het lichaam, mogelijk als gevolg van beïnvloeding van het neurologisch systeem. De massale toepassing van elektriciteit op vervoer, woningen en industrie, o.a. door oplaad- en transformatorstations en omvormers, heeft vergaande gevolgen voor de gezondheid van alles wat leeft.

Al deze klimaatmaatregelen samen, leiden tot een sterk toenemend milieu- en gezondheidsprobleem in onze samenleving, met vergaande gevolgen voor het lichamelijk, geestelijk en sociaal-maatschappelijk functioneren van de gehele mensheid. Steeds meer mensen geven nu al aan het leven onder huidige laagfrequente geluidsomstandigheden als ondraaglijk te ervaren.

We willen vanuit onze Stichting Laagfrequent geluid dan ook met klem oproepen niet de ogen te sluiten voor deze problematiek, maar deze aspecten mee te nemen in het bepalen van milieumaatregelen. Doen we dat niet, dan beperken we wellicht wel de opwarming van de aarde, maar schaden we het milieu en de gezondheid op een andere manier, met alle gevolgen voor de leefbaarheid van onze aarde in de (nabije) toekomst.

Met dank voor uw aandacht en hartelijke groet,

Dirk van der Plas, voorzitter

Stichting Laagfrequent Geluid

www.laagfrequentgeluid.nl

www.facebook.com/pages/Stichting-Laagfrequent-Geluid/591012707682219

KvK 57179093 / TriodosBank NL 62 TRIO 0781401143

Genoemde links:

*<https://www.rivm.nl/nieuws/geluid-is-belangrijkste-veroorzaker-van-hinder-in-nederland>

**<https://www.rivm.nl/publicaties/meldingen-over-en-hinder-van-laagfrequent-geluid-of-horen-van-bromtoon-in-nederland>